

Länstyrelsen
Örebro län

Michael Andersson
Direkt: 019-19 35 60
michael.andersson@t.lst.se

BESLUT
2008-04-14

Dnr: 5112-20089-2007

Länstyrelsens i Örebro län beslut angående ändring av syfte, föreskrifter och avgränsning för naturreservatet Björskogsås i Hällefors kommun

BESLUT

Med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) förklarar Länstyrelsen fastigheten Björskogsås 1:66 i Hällefors kommun som naturreservat. Därmed utvidgas naturreservatet Björskogsås söderut med 4,1 hektar. Reservatet har den avgränsning som framgår av bifogad beslutskarta och med de gränser som slutligen utmärks i fält.

- Bilagor:
1. Sändlista
  2. Hur man överklagar
  3. Konsekvensanalys
  4. Skötselplan

Länstyrelsen upphäver syfte och föreskrifter som meddelats i samband med beslut om bildande av naturreservatet Björskogsås den 30 oktober 1973, dnr: 11.111-1285-71.

Länstyrelsen beslutar om nytt syfte och nya föreskrifter för naturreservatet enligt nedan.

Reservatets namn ska även i fortsättningen vara Björskogsås.

Syfte med reservatet

Bevara biologisk mångfald

Bevara växter, svampar och djur som är knutna till främst kalkstensmiljöer, strandklippor, lövskog och slätteräng, särskilt den rika förekomsten av guckusko *Cypripedium calceolus*.

Skydda, återställa eller nyskapa värdefulla natur- och kulturmiljöer

Bevara karaktären av ett ålderdomligt odlingslandskap i en mosaik av åkrar, beteshagar och slätterängar med inslag av lövträd, enstaka och i dungar. Kulturlämningar som stenmurar, odlingsrösen och brukningsvägar ska bevaras både som värdefulla inslag i landskapsbilden och som naturmiljöer. Stränder och klippor ska skyddas. Lämningar av kalkbrytningen i området, vilka vittnar om urkalkstenens betydelse för bergsbruket, skall bevaras.

Tillgodose behovet av områden för friluftslivet

Friluftsliv som grundar sig på allemansrätten ska kunna bedrivas. Besökare ska genom aktiva åtgärder vägledas och få uppleva områdets typiska livsmiljöer, arter och kulturvärden, med minsta möjliga skada på natur, vegetation och kulturlämningar.

Föreskrifter

För att tillgodose syftet med naturreservatet förordnar Länsstyrelsen, med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 3§ förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., att nedan angivna föreskrifter samt vård- och förvaltningsbestämmelser ska gälla för naturreservatet.

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden inom naturreservatet

Det är förbjudet att

1. Avverka, gallra, röja eller utföra annan skogsvårdande åtgärd,
2. kultivera ängar och naturbetesmarker,
3. kalka, gödsla eller använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel,
4. lägga igen diken,
5. bedriva täkt, tippa eller fylla ut med massor eller avfall, eller annan verksamhet som förändrar områdets terrängformer,

6. dika eller bedriva annan verksamhet som förändrar områdets dräneringsförhållanden,
7. uppföra byggnad, mast, antenn eller annan anläggning,
8. anlägga väg eller stig eller anordna upplag,
9. dra fram mark- eller luftledning,
10. bedriva jakt, uppföra jaktorn, stödutfodra vilt eller röja siktgator.
11. framföra motorfordon eller arbetsredskap annat än sådant som inte ger skador på mark och vegetation.

Ovanstående föreskrifter ska inte utgöra hinder mot normalt underhåll av befintliga kraftledningar, såsom röjning i kraftledningsgator och trädsäkring.

Föreskrift nr 10 ska inte utgöra hinder mot eftersöksjakt organiserad av polismyndigheten.

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om förpliktelse för ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheten att tåla visst intrång

Ägare och innehavare av särskild rätt skall tåla att följande anordningar utförs och att följande åtgärder vidtas:

1. avverkning, gallring, röjning, slåtter och betesdrift,
2. anläggning, utmärkning och underhåll av gångstig,
3. uppsättning av informationstavla vid reservatets entré, samt uppsättning av informationsskyltar vid kulturlämningar eller naturföremål,
4. utmärkning av naturreservatets yttergränser,
5. undersökningar av djur- och växtarter, samt av mark- och vattenförhållanden.
6. körning med motordrivet fordon i samband med skötselåtgärder,
7. stängsling av betesmarker.

Allt utfallande virke i samband med naturvårdsåtgärder, som utförs med stöd av föreskrifter och skötselplan, tillfaller förvaltaren.

Eventuella markskador som uppstår i samband med skötselåtgärder, ska avhjälpas/åtgärdas av förvaltaren.

C. Ordningsföreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas i naturreservatet samt om ordningen i övrigt inom naturreservatet

Det är förbjudet att:

1. beträda åkrar och slåtterängar innan gräset är slaget,
2. skada växtligheten eller göra åverkan på mark och klippor,
3. skada eller bortföra döda träd eller träddelar,
4. göra upp eld annat än på eventuellt anvisad plats,
5. tälta eller ställa upp husvagn annat än på eventuellt anvisad plats,

Utan Länsstyrelsens tillstånd är det vidare förbjudet att:

6. samla in djur, växter, mossor, lavar och svampar,
7. sätta upp tavla, plakat, affisch, skylt, inskrift eller därmed jämförlig anordning.

Enligt 7 kap. 30 § miljöbalken gäller ordningsföreskrifterna omedelbart efter att de trätt i kraft, även om de överklagas.

Dessa ordningsföreskrifter träder i kraft tre veckor efter den dag då beslutet kungjordes i Nerikes Allehanda.

Ovanstående föreskrifter ska inte utgöra hinder för förvaltaren eller den förvaltaren utser att utföra de åtgärder som fordras för reservatets vård och skötsel.

Upplysningar om övriga förhållanden och lagstiftning som påverkar reservatsområdet

Utöver reservatsföreskrifterna råder strandskydd enligt 7 kap §§ 13-18 miljöbalken. Strandskyddet omfattar land- och vattenområdet intill 100 meter från strandlinjen vid normalt medelvattenstånd. Inom strandskyddsområdet får t ex inte nya byggnader uppföras. Inte heller får andra anläggningar eller anordningar utföras, som hindrar eller avhåller allmänheten från att beträda ett område där den annars skulle ha fått färdas fritt, eller som väsentligen försämrar livsvillkoren för djur- eller växtarter.

Enligt terrängkörningslagen (1975:1313) § 1 är körning i terräng med motordrivet fordon, för annat ändamål än jordbruk eller skogsbruk, förbjuden i hela landet. Detta gäller på barmark såväl som snötäckt mark.

Enligt Jaktlagen (1987:259) § 6 gäller följande: Under tiden 1 mars – den 20 augusti skall hundar hållas under sådan tillsyn att de hindras från att löpa lösa i marker där det finns vilt. Under den övriga tiden av året skall hundar hållas under sådan tillsyn att de hindras från att driva eller förfölja vilt, när de inte används vid jakt.

Enligt brottsbalken (1962:700) 8 kap 11 § och 12 kap 2 § är det förbjudet att bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada träd och buskar

Enligt miljöbalken 7 kap 11 § gäller generellt biotopskydd för vissa landskapselement på jordbruksmark, t ex odlingsrösen och stenmurar. Kulturlämningar, t ex kalkbrottet och jordkällaren, skyddas i kapitel 2 i lagen (1988:950) om kulturminnen m.m.

Fastställande av skötselplan

Under 2006-2007 har Länsstyrelsen tagit fram en ny skötselplan för Björskogsnäs naturreservat (dnr 5114- 15731-2006). Med stöd av förordningen (1998: 1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. fastställer Länsstyrelsen denna till beslutet fogade skötselplan (bilaga 4), daterad 2008-04-07.

Uppgifter om naturreservatet

Namn:	Björskogsnäs
Län:	Örebro län
Kommun:	Hällefors
Församling:	Grythyttan
Fastigheter:	Björskogsnäs 1:66
Lägesbeskrivning:	drygt 2 km sydväst Grythyttan
Ekon. kartblad:	11E 3f
Naturgeogr. region:	Kuperad sydlig boreal
Areal:	19,2 hektar, varav 6,5 ha skogsmark, 4,0 ha åker, 3,3 ha betesmark, 4,0 ha slättermark, 1,4 ha övrigt
Markägarkategori:	Hällefors kommun
RegDOS-id:	2000197
Förvaltare:	Länsstyrelsen

Reservatets förvaltning utförs i samråd med markägaren Hällefors kommun.

REDOGÖRELSE FÖR ÄRENDET

Naturreseptatet Björskognäs bildades genom beslut av Länsstyrelsen i Örebro län den 30 oktober 1973. Enligt föreskrifterna var syftet med vården och förvaltningen att: "...bibehålla och i viss mån återskapa områdets karaktär av odlingslandskap med åkrar, slohagar, betesmarker och lövskogar samt därigenom trygga förutsättningarna för områdets rika och delvis särpräglade flora. Syftet skall också vara att genom aktiva åtgärder leda den besökande allmänheten så att reservatets naturvärden kan upplevas med minsta möjliga skada på vegetationen." Vid reservatets bildande ingick delar av fastigheterna Björskognäs 1:11 och 1:52, vilka ägdes av Billeruds international AB. Billerud framhöll i en skrivelse 1971 att företaget i en framtid önskade sälja reservatsområdet till staten.

Under 2005 fick Hällefors kommun ett erbjudande av dåvarande markägaren Bergvik Skog att köpa Björskognäs naturreseptat. Kommunfullmäktige beslöt den 11 oktober 2005 att genomföra köpet, som även inbegrep angränsande mark söder om reservatet. Motiv till köpet var kommunens vilja att säkra allmänhetens tillträde till området, samt möjligheten att nyttja besöksmålet Björskognäs för att locka natur- och kulturintresserade turister till kommunen. Hällefors kommun beviljades ett bidrag på halva köpesumman av Naturvårdsverket och köpet genomfördes 17 november 2005. Kommunen fick tillträde till fastigheten 1 januari 2006.

Förslaget till beslut sändes på remiss i slutet av november 2007, till en bred krets av sakägare, myndigheter och organisationer, totalt 15 adressater. Två sakägare missades, men fick del av förslaget tack vare Hällefors kommuns förmedling. Pga detta förlängdes remisstiden, för att ge dessa sakägare möjlighet att sätta sig in i och yttra sig över förslaget. Remissvar har inkommit från Skogsstyrelsen, Örebro läns muséum, Regionförbundet Örebro som alla ställer sig positiva på utvidgningen av naturreseptatet. Lennart och Viola Fallkvist, berörda arrendatorer, har i ett yttrande motsatt sig den föreslagna lokaliseringen av en ny parkeringsplats. Förslaget till lokalisering utgår därför ur bilagd skötselplan, eftersom det kräver att en överenskommelse först träffas mellan kommunen och arrendatorerna.

Hällefors kommuns ekoberedning genomförde i februari 2008 ett samrådsmöte, där enskilda och föreningar hade möjlighet att lämna synpunkter på förslaget till beslut och skötselplan. Deltagarna var överlag positiva till utvidgningen av reservatet, även om en del praktiska frågor återstår att lösas långsiktigt, t ex vad gäller tillgängligheten, vägunderhåll och parkeringsmöjligheter.

SKÄLEN FÖR BESLUTET

Björskogsån är en rest av ett svunnet kulturlandskap och har en artrik flora. Floran gynnas framför allt av slåtter och betesdrift. Utvidgningen av Björskogsån naturreservat innebär att en större del av kulturlandskapet på halvön bevaras. Det utvidgade reservatet innebär förbättrade möjligheter till bevarande av den hävdgynnade floran. Utvidgningen kommer även att underlätta förvaltningen av reservatet och förbättra allmänhetens möjligheter att uppleva området.

Ändringen av reservatets syfte är dels motiverat av behovet att anpassa beslutet till miljöbalken. Miljöbalken betonar bevarandet av biologisk mångfald, men också av kulturhistoriska värden, i högre grad än föregångaren naturvårdslagen. Björskogsån uppvisar en stor rikedom på skyddsvärda arter och vikten av dessa förstärks genom omformuleringen av syftet. Inriktningen i reservatets skötsel förändras inte av detta.

Föreskrifterna som reglerar inskränkningar i rätten att använda markområdet (7 kap 5 § miljöbalken) utvecklas för att reglera fler verksamheter som kan påverka syftet med reservatet negativt.

Föreskrifterna som anger förpliktelser att tåla visst intrång (7 kap 6 § miljöbalken) ändras i enlighet med nuvarande lagstiftning och allmänna råd. Det tydliggörs vilka åtgärder en markägare eller innehavare av särskild rätt förpliktas tåla i samband med reservatets skötsel. Förpliktelserna ska inte förändras vid t ex revidering av skötselplanen, vilket var möjligt enligt det tidigare beslutet.

Möjligheten att bedriva jakt i reservatet inskränks genom beslutet. Björskogsån är ett populärt besöksområde och en viktig del i syftet är att öka allmänhetens möjlighet att besöka och uppleva området. Länsstyrelsen bedömer att jakt i området skulle innebära en stark störning för friluftslivet. Jakt har inte heller tidigare varit upplåten inom reservatsområdet. Eftersöksjakt organiserad av polismyndigheten ska kunna bedrivas även fortsättningsvis.

Ordningsföreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken *om rätten att färdas och vistas i naturreservatet samt om ordningen i övrigt* blir färre i och med detta beslut. Orsaken är att annan lagstiftning styr vissa verksamheter även

utanför naturreservatet. Ett exempel på detta är terrängkörningslagen, som reglerar hur, när och av vem motorfordon får köras i naturen.

Reservatets natur- och kulturvärden skulle vid normalt jord- och skogsbruk gå förlorade. Ett långsiktigt säkerställande av dessa värden kräver att området även i fortsättningen är naturreservat och sköts med bl a slätter och bete. Förutsättningarna att bevara områdets biologiska mångfald och livsmiljöer bedöms som goda om skötselmålen i bifogad skötselplan uppfylls.

Beslutet följer riktlinjerna för prioritering av naturreservatsskydd och Sveriges internationella åtaganden om skydd av den biologiska mångfalden, samt Sveriges miljökvalitetsmål. Beslutet bidrar i första hand till uppfyllelse av miljömålet *Ett rikt odlingslandskap*.

Beslutet strider inte mot kommunal översiktsplan eller detaljplan och är därmed förenligt med 7 kap. 8 § miljöbalken.

Beslutet är inte i konflikt med koncessioner eller undersökningstillstånd för gruvnäringen, enligt den information Länsstyrelsen tagit del av från Sveriges geologiska undersökning.

Det aktuella området utgör till större delen Natura 2000-område och är därför av riksintresse för naturvården. Området berörs inte av något annat riksintresse. Beslutet är därför förenligt med hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kapitlet miljöbalken.

Vid en avvägning, enligt 7 kap 25 § miljöbalken, mellan allmänna och enskilda intressen bedömer Länsstyrelsen att den inskränkning i enskild rätt att använda mark och vatten som beslutet om naturreservat innebär inte går längre än vad som krävs för att syftet med naturreservatet ska tillgodoses.

–

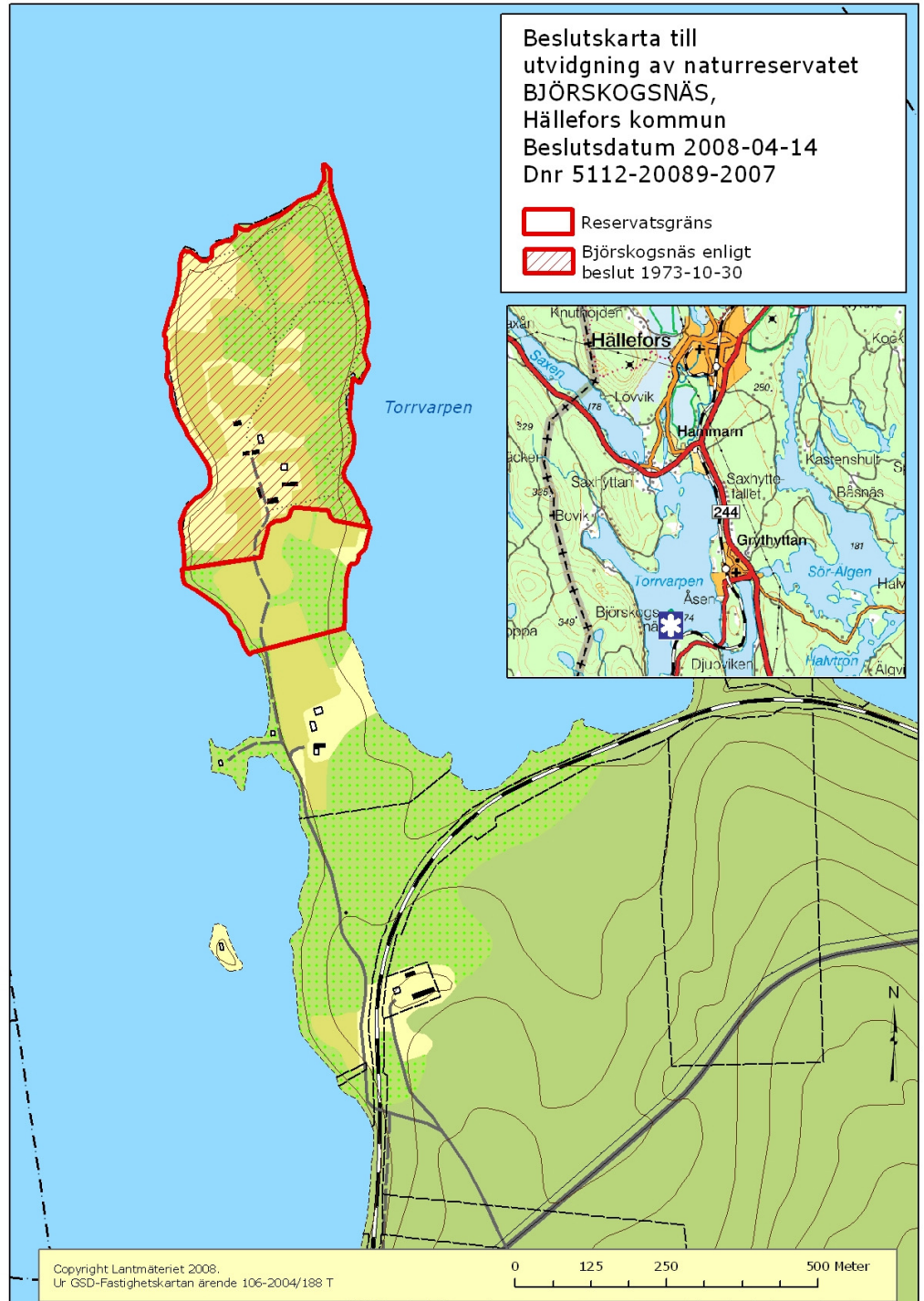
Detta beslut kan överklagas. (Se bilaga 4.)

Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Sören Gunnarsson.

I den slutliga handläggningen av ärendet deltog enhetschef Magnus Eklund, länsjurist Per Undén, antikvarie Mia Geijer samt föredragande handläggare Michael Andersson.

Sören Gunnarsson

Michael Andersson

Sändlista har ej scannats

Bilaga 2.

Hur man överklagar Länsstyrelsens beslut

Om ni vill överklaga detta beslut skall Ni skriva till Länsstyrelsen. Tala i brevet om vilket beslut Ni överklagar, t ex genom att ange beslutets diarie-nummer. Tala också om vilken ändring i beslutet Ni vill ha.

Länsstyrelsen måste ha fått överklagandet inom tre veckor från den dag som beslutet kungjordes i Nerikes Allehanda, annars kan överklagandet inte prövas.

Om Länsstyrelsen inte själv ändrar beslutet på det sätt Ni begärt sänder Länsstyrelsen överklagandet vidare till regeringen (miljödepartementet).

Om Ni vill ha ytterligare upplysningar kan Ni vända Er till Länsstyrelsen, tel 019-19 30 00.

Bilaga 3.

KONSEKVENSANALYS

Konsekvensutredning enligt 27§ verksförordningen (1995:1322) av förslag till föreskrifter för naturreservatet Björskogsås i Hällefors kommun

Bakgrund

Länsstyrelsen avser att besluta om att bilda naturreservatet Björskogsås. Enligt 27 § verksförordningen ska Länsstyrelsen göra en konsekvensutredning av de föreslagna föreskrifterna. Länsstyrelsen har gjort en konsekvensutredning av de föreskrifter som har karaktären av normföreskrifter, dvs. de som riktar sig till allmänheten.

Konsekvensutredning

Syftet med föreskrifterna

Föreskrifterna för området innehåller sju bestämmelser för allmänheten. Syftet är att trygga ändamålet med reservatet så att skador på naturvärdena inte uppstår.

Effekter

Påverkan på allmänhetens friluftsliv bedöms vara begränsad.

Kostnader

Påverkan på allmänhetens friluftsliv bedöms inte medföra några kostnader för vare sig allmänheten, markägaren eller kommunen.